Štev. 316 V Trstu, v torek 19. novembra 1918 Letnik XLIII

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne prejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne Edinost. — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — Naročnina znaša: za celo leto 40 K, pol leta 20 K, tri mesece 10 K — za nedeljsko izdajo za celo leto 8 K, pol leta 4 K.

EDINOST

Posamezna številka za Trst in okolico 10 vin., zunaj 12 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin.; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 50 v.; oglasi v tekstu Iista do 8 vrst 30 K, vsaka nadaljna vrsta 3 K. Mali oglasi po 3 vin. beseda, najmanj pa 80 vin. Oglasi sprejema inseratni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi „Edinosti". Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška As. 20. — Poštnohran. račun 841.603

Suverenost Jugoslavije.

ZAGREB, 17. nov. Dr. Ante Tresić-Pavičić se je vrnil s Krla s francoskim ruševcem »Facalava«, ki mu ga je dal na razpolago poveljnik ententnega in ameriškega brodovja v Sredozemskem morju, admiral Cauchet, ker je dr. Tresić-Pavičić dobil brzojavni poziv od srskega prestolonaslednika Aleksandra, naj pride takoj v Belgrad.

V petek zvčer je dr. Tresić-Pavičić prišel na Reko in odtam takoj odpotoval v Zagreb, kamor je prišel včeraj zjutraj, da poroča Narodnemu Veču o delovanju delegacije na Krlu. Njegova tovariša Bukšek in dr. Čok se vračata z naše torpedovke št. 77, ki plove pod narodno trobojnico

Poročilo dr. Tresića je Narodna vlada vzela na znanje in izrekla njemu in tovarišema zahvalo na doseženem uspehu. Podrobnosti razgovora se dosedaj še ne morejo objaviti vendar pa se lahko pove, da je ententin zbor v Versaillesu sporočil admiralu, da odstopa od obeh točk premirja z bivšo avstro-ogrsko monarhijo, ki se nanašata na brodovje. Ker je brodovje prešlo v last Jugoslovanov, sta obe tozadevni točki brezpredmetni. Ententa ne zahteva izročitve niti ene ladje, tako da ostane brodovje v celoti naše.

S tem, da je ententa priznala pulski ugovor, ki ji je bil izročen od naših odposlancev, ne kot zastopnikov Avstro-Ogrske, marveč kot zastopnikov lastne suverene države, je priznala tudi našo bojno zastavo na morju.

Tako je suverenost naše države popolnoma priznana v dveh slučajih. Vprašanje suverenosti naše zastave enako tolmači tudi sam vrhovni poveljnik ententnega brodovja, ki [illegible] pusti, da naša bojna ladja torpedovka št. 77 plove pod našo trobojnico, pripravljen, da jo s svojo ladjo brani proti vsakemu napadu.

Naši delegati so izposlovali tudi svobodo trgovske plovbe po morju, tako da bo mogoče Primorje preskrbovati z živežem

Dr. Tresić-Pavičić je obiskal tudi angleškega, ameriškega in italijanskega admirala na Krlu ter je imel z njim važne razgovore. Obiskal je nadalje vse ententne ministre, ki so akreditirani pri srbski vladi na Krlu ter pri vseh dobil vis največje prijaznosti in simpatije za naš narod in našo stvar. Dr. Tresić-Pavičić bo poznele vse natanko opisal.

Narodni Svet za Medmurje.

ZAGREB, 17. nov. Včeraj se je Narodni odbor za Medmurje izpopolnil z novimi člani, ki bodo pričeli z obširno agitacijo v Medmurju.

Generalno poštno ravnateljstvo.

ZAGREB, 17. nov. Snuje se generalno ravnateljstvo za pošto.

Američani pridejo danes na Reko.

REKA, 17. nov. Pogajanja med Italijani in hrvatskimi oblasti so se včeraj ves dan vršila in se bodo danes nadaljevala. Danes dopoldne se bo na Reki izkrcal bataljon ameriških vojakov.

SLOVESNA PROGLASITEV REPUBLIKE V BUDIMPEŠTI.

Narodna skupščina.

BUDIMPEŠTA, 16 nov. Ob 11. uri je celokupni narodni svet v spremstvu vseh članov kabineta med viharnimi eljen klici prišel v dvorano. Predsednik narodnega sveta Janos Hock je otvoril zborovanje z vznesenim nagovorom. Govor so zborovalci sprejeli z viharnimi eljen-klici in s klici: Živela republika! Nato je zapisnikar Jurij Nagy prečital nastopni predlog: Po volji naroda je ogrski narodni svet sklenil: Člen I.: Ogrska je od vseh drugih dežel neodvisna in samostojna ljudska republika. Člen II.: Ustavo ljudske republike določi ustavotvorna narodna skupščina, sklicana na temelju nove volilne pravice. Poslanska in magnatska zbornica ogrskega državnega sveta ste razpuščeni in ste nehali biti. Člen III.: Dokler ne ukrene ustavotvorna narodna skupščina drugače, opravlja vrhovno državno oblast ljudovlada, ki ji predseduje Mihael Karolyi, ob podpori izvrševalnega odbora ogrskega narodnega sveta. Člen IV.: Ljudovlada mora nujno izdelati ljudske zakone in sicer: 1. o splošni, enaki, neposredni in tudi ženskam dani volilni pravici v narodno skupščino, v municipije in občine; 2. o svobodi tiska; 3. o ljudskem porotnem sodstvu; 4. o društveni in zborovalni svobodi; 5. o razdelitvi tal kmetovalcem. Ljudovlada mora te zakone v moč spraviti čim prej in jih uveljavljati. Člen V.: Določbe, ki nasprotujejo v predstoječem navedenim, izgube svojo moč, vse ostale jo obdrže. O tem predlogu se je glasovalo točkoma. Skupščina ga je sprejela soglasno in z navdušenimi vzkliki Nato je izpregovoril ministrski predsednik grof Karolyi, za njim je govoril minister Kunfi. Za tem se je seja zaključila. Med tem ko se je v kupolski dvorani vršila seja, je voditelj socijalnih demokratov Dezider Bokanyi raz balkon parlamenta več nego stotisočglavi množici, ki se je bila nabrala na trgu pred parlamentom, naznanil sklep, ki ga je bila storila narodna skupščina. Zbrani narod je oznanilo sprejel z viharnimi eljen-klici. Red je bil ves čas slavlja vzoren.

Tirolci proti priklopitvi k Nemčiji.

INOMOST, 16. nov. Tirolki listi protestujejo proti sklepu avstrijske narodne skupščine, da se avstrijske pokrajine priklopijo Nemčiji. Izjavljajo da Tirolsko in Predarelsko na nobena ceno nočeta, da bi se pridružili Nemčiji »Innsbrucker Nachrichten« priobčuje uvodnik v katerm se zavzemajo za to, da se osnuje nevtralna alpska republika, ki bi naj obsegala Tirolsko, Predarelsko, Solnograško in Gornje Stajersko.

Nemška Avstrija zahteva Celje in Kočevje zase.

DUNAJ, 14. nov. V seji nemško-avstrijske narodne skupščine se je razpravljalo o poročilu ustavnega odbora o zakonu in državnem proglasu, o obsegu, mejah in odnošajih države. Poročevalec Kuranda je razpravljal o izpremembah, ki jih je izvršil odbor Najprvo se je razširil zakon o tem, da se zopet sprejmejo priklopni krajl Brno Olomuc, Iglava, Kočevje, ki po prvotni predlogi niso bili sprejeti, in da se avtonomno mesto Celje sprejme na novo. Mesta Brno, Olomuc in Iglava zavzemajo že več stoletij odlično mesto v zgodovini nemških mest in na noben način se jim ne smemo odreči, razen proti najmiši sili. Prav tako malo se sme ta izvzeti Kočevje in Celje, mesti s skoraj popolnoma nemškim prebivalstvom. Druga principijelna izpremenba je ta, da se postavi namesto izraza »vojvodina« ali »poknežena grofija« izraz »provinca«. Poročevalec prosi, naj se predloga sprejme. Poslanec Heilinger priporoča priklopitev komitatov Mošonja (Wieselburg), Sopronja (Oedenburg), Eisenstadta in posameznih delov županije požunske, glasti zaradi preskrbe Dunaja z živili, in stavi predlog za to. — Prva točka dnevnega reda je poročilo ustavnega odbora o obeh predlogah državnega sveta o postavi in državnem proglasu o obsegu, mejah in odnošajih nemško-avstrijske države. Potemtakem pripada k Nemški Avstriji, s pridržkom, da se bo vpoštevala definitivna omejitev države po sporazumu z drugimi narodnimi državami ki nastanejo na ozemlju avstrijske monarhije, ozir. s pridržkom, da se vpošteva omejitev na mirovnem kongresu: 1. Nižje-Avstrijsko z nemško-moravskim okrožjem in nemškim ozemljem okoli Nove Bistrice, Gornje Avstrijsko z okrožjem nemškojužno-češkim, Solnograško, Stajersko in Koroško, razen jugoslovanskega ozemlja, Tirolsko in Predarlsko, razen italijanskega ozemlja, tako tudi novo ustanovljeni provinci Nemške-Češko in Sudetska dežela. — Državni kancelar dr. Renner je priporočal prvotni predlog in stvar se je končno na predlog dr. Ellbogna vrnila odboru.

Američani zasedli Metz in Strassburg.

MONAKOVO, 16. nov. V ponedeljek so došle ameriške čet v Strassburg in Metz. Pri predaji obeh trdnjav sta bila navzoča predsednik Poincare in generalissimus Foch.

Viljem II. bi se rad naselil na Krlu.

MONAKOVO, 16. nov. Bivši nemški cesar Viljem II. je izrazil željo, da bi se smel naseliti na Krlu. Angleži so opustili zahtevo po izročitvi cesarja Viljema, pač pa zahtevajo francoski listi izročitev bivšega bavarskega prestolonaslednika Ruperta.

Ententa za združitev Rusije.

KIJEV, 17. nov. »Kijevskaja Misl« javlja: V Jassyju se je pri pogajanjih med entento in zastopniki raskih posamnih držav pokazalo, da želi ententa združitev Rusije v obliki federativne države. Priznanje Ukraline kot neodvisne države se je odklonilo. Nemške čete smejo ostati v deželi dotlej, ko se ustanovi ukrajinska armada.

Smrtna kazen za plenjenje.

DUNAJ, 16. nov. Državni svet je izdal oklic na prebivalstvo, v katerem pravi, da so plenitve najhujši zločin. Kdor bo zasačen, bo brez usmiljenja usmrčen. Kdor do 20. novembra vrne uplenjene stvari, ne bo kaznovan.

Iz Jugoslavije.

Iz Gorice, 15. novembra. — Včeraj dopoldne je sporočil italijanski poveljnik Pokrajinskemu odboru Narodnega sveta v Gorici, da je odbor razpuščen kakor tudi je razpuščena s strani goriških Italijanov postavljena narodna vlada, kateri je načelował dr. Pettarin. Izjavil je da ne priznava nobene inicijative Pokrajinskemu odboru, hoče samo, da bi ga informirali o dogodkih med ljudstvom. Pokrajinski odbor, ki je poslował na slavarstvu, je moral sneti slovensko zastavo, na kar je ukazal poveljnik izobesiti italijansko. Vsa uprava je tako čisto v italijanskih rokah. Na gradu plapola samo italijanska zastava. Po privatnih hišah je še nekaj slovenskih zastav, ali tudi te bodo izginile. — Pričakovali so za včeraj v Gorici italijanskega kralja pa ga ni bilo. — Mestni magistrat v Gorici ima sedaj veliko oblast, katero tudi pridno po svoje izvršuje. Prosindaco je dr. Cristofoletti, lekarnar s Travnika. Včeraj so videli v mestu bivšega župana Bombiga, ki bo sedaj morda sindaco. —

[illegible]

— »Lasciapassare« (potno prepustnico) moras imeti, ako se hočeš kam zganiti iz mesta. Izgotovi jo »Governo provvisorio«, potrdi magistrat (prosindaco dr. Cristofoletti), deželni odbor (bivši deželni tajnik dr Grusovin) in potem vojaško povelistvo. Gorjška sodnija ne deluje, ker ni nikakih komunikacij in ljudje ne morejo v mesto. »Governo provvisorio« je hotel svečano umestiti za predsednika okrožnega sodišča Italijana sodnega svetnika Ussaia (Ušali so Slovenci, doma iz kanalskih hribov), bivšega državnega poslanca goriškega mesta, pa mu je spodletelo. Ko je bil predsednik Jezlič odšel iz Gorice je izročil predsedstvo nadsvetniku Rutarju in ker je ta bolan, voda sodnijo svetnik Mašera. — Šole se v Gorici sploh še niso odprle. Dela se na to, da se odpro italijanske, slovenskih italijanska uprava ne pusti odpreti.

Pojasnilo. Narodni vladi v Ljubljani in njenim posameznim poverjeništvom prihaja dan na dan veliko število dopisov uradnikov in uslužbencev iz domovine in iz tujine, s katerimi se dopisniki stavijo Narodni vladi na razpolago ter prosijo sprejema v službe v domovini. Da bo država rabila obilico novih moči in bo vestno upoštevala priglase, je jasno, in prosimo vse prizadete, da se začasno potrpe zaradi končne rešitve stavljenih želi. Iz ozirov na stvarno pravilno oddajanje službenih mest in z ozirom na gospodarsko stran teh zadev, treba pa vladi pustiti čas, da dobi pregled čez potrebo glede uradnikov in usužbencev in čez prosilce, ki so na razpolago, ker se bo šele tedaj moglo rešiti vsa ta vprašanja v korist skupnosti in kolikor možno ugodno za posameznike. Začasno naj pa ostanejo uradniki in uslužbenci po možnosti na svojih mestih in po treznem postopku varujejo svoje lastne koristi kakor znajo in morejo. Upošteva naj se zlasti, da smo vlada, katere dolžnost je voditi usodo naše skupnosti le za prehodno dobo, vsled česar ne moremo v vsakem slučaju prošnjam naših rojakov s končnimi odločitvami ustreči. Prosimo dopisnike, katerim posamezno ne moremo odgovoriti, naj uvažujejo to naše splošno navodilo. — Narodna vlada.

Poštna hranilnica. Poverjenik za finance naznanja: Samo ob sebi se razum, da se bo poštna hranilnica na Dunaju sčasoma v naši državi namestila z drugo napravo. Za sedaj pa posluje bivša c. kr. poštna hranilnica tudi za nas naprej. Poslužujejo naj se je tudi davkoplačevalci in naj porabljajo zadevne položnice. Naj se ne misli, da ta denar gre iz dežele in gre na Dunaj. Denar ostane v deželi, le obračun se vodi začasno z Dunajem. — Poverjenik za finance narodne vlde SHS v Ljubljani: Dr. Kukovec.

Neaktivni častniki in vojaški uradniki iz slovenskih dežel, ki na podlagi naredbe poverjeništva za narodno brambo z dne 11. novembra t. l. (Uradni list št. 5. 65) izstopijo iz aktivnega vojaškega službovanja, dobijo popolne pristojbine za mesec november t. l., ako teh drugje še niso prejeli, pri svojih slovenskih kadrih v Ljubljani, Borovljah, Celju in Mariboru. Častniki, katerih pristojni kadri se ne nahajajo v slovenskem ozemlju, dobe te pristojbine pri gospodarskem uradu, ki se začasno ustanovi pri štacijskem povelistvu v Ljubljani. Na izplačilni listini naj vsak gospod lastnoročno potrdi katera je bila njegova zadnja sarža v avstrijski armadi in od kdaj je v dosedanji sarži. Razen tega se mora vsak častnik pri izplačilu izkazati s prejšnjo in sedanjo veljavno legitimacijo. — Intendanca poverjeništva za narodno obrambo.

Razmere na Koroškem. Dvoje so nam pokazali zadnji časi. Prvič, kako nepripravljeni so bili koroški Nemci na to dogodke. Naravno! Kaj bi si naj delali skrbi za prihodli dan, ko je vendar skrbna avstrijska vlada čuvala nad njimi skrbneje, nego mati nad dojenčkom. Drugič, na kako strahovito slabih nogah je stal ves toliko slavisani nemški »fortšrit« in vsa nemška koroška kultura: razen nemške itak niso nikake priznavali. Najbolj je pokazalo to kultura, naravnost » neverjetno ropanje v Beljaku. Da morejo ljudje, polovica Koroške se je valila v Beljak, opleniti ogromne magazine, kjer je bilo jedil in blaga za cele armade, in celo vrsto bogato obloženih vlakov, ki so prihajali s fronte, ne da bi jim kdo branil, saj so taki, ki bi morali braniti, bili v prvih vrstah. Kje drugod na svetu bi bilo to še mogoče! Zdaj bodo krmili svinje z najfinejšo moko, na Dunaju pa ljudje od gladu umirajo. Lepa »deutsche Gemeinbürgerschaft!« Vobče je vsako razumevanje mojega in tvojega izginilo. V noči od sobote na nedelijo (od 9. na 10. nov.) so ukradli županiku Ks. Mešku na Zili ob Beljaku obe kravi in kravo nekemu beguncu iz Bovca, ki jo je imel v županikovem hlevu. In zdaj, ko so vse ceste, travniki in njive polne krav, »rekviriranih« od bežečih vojakov! A Slovence je treba oškodovati, kolikor le mogoče! Reklo se je, da nas pridejo Angleži ščitit. Za Boga, ali marširajo iz Londona? Pa bi že tedaj morali biti tukaj! Malo časa še, pa ne bodo imeli nikogr in ničesar več ščititi!

Poziv vsem bivšim vojnim dobaviteljem. Vsi trgovci, industrijalci in obrtniki, ki so dobavljali bivši avstro-ogrski vojski kako blago ter imajo iz tega naslova še nekrite terjatve, se nujno vabijo, da iznos teh terjatev z natančno označbo dobavljenega blaga, naročnika, oziroma prejemnika in eventuelnega bivšega plačilnega mesta naznanijo pismeno Trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani, ki ima nalog, da sestavi natančen seznam vseh takih terjatev ter semkaj predloži v svrho, da jih bo potem Narodna vlada svojčas skušala skupno uveljaviti ter po možnosti izposlovati kritje oziroma plačilo. To pa velja seveda do nadaljnega brez vsake pravne obveznosti za državo SHS Obsebi umevno je vsakomur tudi prosto, da svojo terjatev samostojno uveljavlja in izterjuje proti bivši avstrijski vojni upravi oziroma dotičnemu preemniku blaga. — V Ljubljani, dne 12. listopada 1918. Poverjeništvo za trgovino in industrijo: Dr. Triller l. r.

Celovec in Beljak nemška posest? Ravnateljstvo južne železnice na Dunaju premešča nemške uradnike, ki so sedaj službovali na slovenskih tleh, večinoma v Celovec in Beljak Tudi pravosodna uprava v Gradcu je na pr. premestila znanega Ohm-Januschowskega od ljubljanskega sodišča v Celovec. Zdi se torej, da smatrajo Nemci predvsem Celovec a tudi Beljak kot zagotovljeno nemško posest. Mi pa smo prepričani, da bodo o bodočnosti Koroške in koroških mest odločevali drugi faktorji, ki so vsekakor močnejši, kakor ravnateljstvo južne železnice in pravosodna uprava v Gradcu.

Živež za Srbijo. Nemci so Srbijo popolnoma oplenili, tako da nima nič živeža, čeprav je zelo rodovitna. Da preprečijo lakoto v Srbiji, vozijo ladje ententе živež

na Reko, od koder ga pa prevažajo posebni vlaki naravnost v Belgrad.

General Sarkotić izpuščen. Generala Sarkotića so na zahtevo nove bosensko-hercegovske vlade izpustili iz zapora in mu dali en mesec dopusta da odide na Dunaj. Po preteku dopusta se vrne na Hrvatsko in se naseli v Oseku, kjer bo popolnoma svoboden.

Nov jugoslovanski list. Reški Hrvati so pričeli izdajati nov jugoslovanski list za Italijane »Il risorgimento jugoslavo«.

Amerikanci v Mavhinjah. Poročajo nam, da so prispeli dne 5. novembra v Mavhinje amerikanski častniki z avtomobili. Vstavili so se pri g. županiku in pri njem tudi prenočili ter obdarovali ljudstvo z raznimi živili. Ko je g. župnik dal izvesiti slovensko trobojnico, so jo Amerikanci poljubili.

Aprovizacijske stvari.

Nova prodajalnica kruha. Da se razbremene bližnje prodajalnice, se z jutrišnjim dnem, sredo, otvori nova prodajalnica kruha Passo Torrente št. 1, v kateri se bo dobival kruh na izkaznice za potnike in začasno bivanje v Trstu.

Prodaja kuriva.

Sladko oglje. 10 kg na rumene izkaznice. Razdeljevanje 19. novembra. Cena 80 vin. za kg.

Staro mesto: 1—100 (14) Capitelli 4. 101—280 (14) Mura 12. — **Novo mesto:** 1—110 (15) Belvedere 63. 111—310 (15) S. Zaccaria 3. — **Nova mitnica:** 1—150 (17) Gelsi 6. 151—500 (17) Gelsi 13. — **Stara mitnica:** 1—350 (15) Gelsi 13. 351—450 (15) Toro 12. 451—850 (15) Madonnina 8. 851—1000 (15) Sorgente 7. — **Sv. Jakob:** 1—200 (21) Media 24. 201—400 (21) D. Bramante 10. — **Kjadin:** 1—200 (13) Farneto 46.

Domače vesti.

Znak nizkotnosti. Zasledovali smo z zanimanjem pisavo italijanskega časopisja iz kraljestva ob priliki poloma Avstro-Ogrske in habsburške dinastije, in ugotoviti moramo, da je vse veliko časopisje italijansko pisalo sicer v velikem navdušenju, da je bilo tudi ostrih besedi na naslov bivše monarhije in njenih vladarjev, toda priznati je treba, da je bilo vse to v dostojni obliki. Izjemo je delal tu le list, ki bi bil imel pač največ povoda — molčati, namreč klerikalni »Messaggero«, ki pod glavo, tiskano v gotici poleg datuma objavlja tudi svetnike tistega dne in je v najožjem stiku z vatikanskimi krogi. Ta list je objavil brzojavko o odstopu Karla Habsburškega z grdo karikaturo pijanca z daleč proč stoječimi ušesi. Niti oddaleč nam ne prihaja na um, da bi zagovarjali Habsburžane ki so bili stoletja krvniki naše narodne svobode; toda prav tako, kakor je bil svoječasno, po izbruhu vojne z Italijo, naš list edini, ki je z vso odločnostjo grajal tisto nesramno zasramovanje italijanskega kralja po tržaških ulicah s karikaturami in raznimi podlimi italijanskimi »pesniškimi« zmazki, tako pravimo tudi danes, da je enako počenjanje sedaj proti Habsburžanu Karlu s strani tistih italijanskih klerikalnih krogov, ki so živeli skoraj izključno od habsburških milijonov, najpodlejše, kar si moremo misliti, in za resen politični list skrajno nedostojno. Vsekakor pa je ta stvar najodločnejši znak nizkotnosti, kakor bi je civiliziran človek nikakor ne pričakoval od lista, ki naj bi zastopal dvatisočletno kulturo!

Občinskim uradnikom. Občinski urad tržaški naznanja vsem občinskim uradnikom, da se s 1. januarjem 1919 odpravi izplačevanje prejemkov na podlagi plačilnih pol in se uvede zopet izplačevanje proti pobotnicam in predložitvi plačilnih knjižic, kakor se je delalo preje. Vsi interesiranci se pozivajo, da likvidaturi mestnega računovodstva (ul. Muda vecchia 2) predlože dotične plačilne knjižilce, ki jih imajo v svojih rokah, in sicer do 25. t. m.

Prodaja tobaka v bodoče. Finančno nadzorništvo sporoča: Naredba glede uvedbe tobačne izkaznice za področje tega finančnega nadzorništva se razveljavlja. Odslej se bo tobak razdeljeval brez izkaznice. Prodaja bo torej svobodna, toda racijonirana, tako da bo imel vsak kupec pravico do določenega odmerka, ki ga bo od časa do časa odločevalo finančno nadzorništvo. Pravico do nakupa tobaka bodo imeli samo odrasli moški. Da se preprečijo zlorabe, se bo vršila prodaja pod direktnim nadzorstvom finančnih paznikov. Dnevi prodaje se razglase v časopisju.

Poljudna predavanja so se pričela pri Sv. Jakobu v nedeljo, dne 17. t. m. Odbornik „Čitalnice", g. Ivan Omerza, je kot prvi predaval o Jugoslaviji. Ker je predmet zelo aktualen, je bila dvorana „Del kons. društva" polna poslušalcev, ki so pazno sledili izvajanjem g. predavatelja. Opozarjamo občinstvo, da je odbor „Čitalnice" sklenil nadaljevati s predavanji vsakih 14 dni. Nihče naj ne zamudi ugodnih prilik, ki se mu nudijo glede izobrazbe, in naj vsi pridno posečajo predavanja.

Slovensko gledališče. Po dolgih peripetijah — če se ne motimo, je poteklo v nedeljo ravno mesec dni, odkar je nastal v delovanju našega Talijinega hrama nekak prisilen premor! — smo sedaj končno vendar rešili svojo gledališko ladjo raznih neprilik, zaplavali žnjo spet k bregu, da se odpravimo od njega vnovič na pot z našobližimi nadami in upi. Sezija se je zopet pričela in prepričani smo, sodeč po prevčerašnjem obisku, da bo tržaško občinstvo razumelo in znalo prav ceniti resno stremljenje »Dr. društva« in še posebej gledališkega strokovnega vodstva, ki skrbita, da nam v teh časih splošne mizezerije ne zmanjka vsaj duševnega kruha. — Po dveh večerih, ki sta bila posvečena resnemu izobraževalnemu delu, je sledilo par urice veselega smeha, brezbrižne razposajenosti — oddih, ki ga lahko privoščimo sebi in drugim. Vodstvo gledališča je poseglo tokrat po efektni, gledališki stvari pisatelja F. Molnarja, igri v treh dejanjih »Vrag«. Ne bomo se spuščali v ocenjevanje dela samega, pač pa naj omenimo v splošnem, da je pisatelja vodila v njem le misel, postaviti nam na oder »črnega kralja« v vsej njegovi zanimivi osebnosti. Satirik in cinik se nam rezi raz ramno, odkriva z globokim pogledom vse naše slabosti, se nam smehlja prilizljivo, dokler nas ne zvabi v mrežo, da nas potem udari z ostrim rezkim smehom svoje diabolične duše. Nas, pravimo, kaiti: Jolanta, Janko, Alfred, Elza... to smo mi vsi, ki smo »pod kožo krvavi«. Drobne, šibke igračke svojih slabosti in nadlog!

Iz goriomenjene pisateljeve namere sledi nujno, da igra uspe ali pa pade z nosilcem glavne uloge. Ta mora biti mož na svojem mestu in sicer v najožjem pomenu te besede; obvladati mora samega sebe, da lahko vlada druge. In v tem, govorimo iz prepričanja, bo našel g. **Skrbinšek** težko svojega tekmeca! Le pridi, pa oglej si njegovo naravnost klasično mimično igro, poslušaj pestro muziko njegove besede. To te zgrabi, da se v dvomu vprašaš: Ali je res, ali je samo igra? Kar nam je podal s svojim »Vragom«, je nekaj, kar stoji daleč izven moči pisateljeve intuicije, je čisto domena njegove ustvarjajoče osebnosti, ki napravi iz nič — vse. Jolanta gospe **Pavlin-Skrbinškove** je bila posrečena figura morda nekoliko presentimentalno pobarvane ljubeče ženske, kar se pa najbrž čisto sklada z intencijami pisatelja. Gična **Kavčičeva** se nam je letos prvič pokazala v ulogi Elze. Ta ji seveda ni mogla zadostovati, da bi razvila v niej vse svoje zmožnosti, a podala jo je vseeno z dobrim razumevanjem. Janko bi bil gotovo boljši, če bi bil našel g. **Kralj** pri podajanju tisto lepo sredo, ki je pravzaprav jedro vsake umetnosti. Ne preveč, ne premalo... namreč temperamenta mislimo! G. **Martinčević** eleganten in korekten kakor vsikdar. Židana Mici g.ične **Gradišarjeve** pa res ni bila model, kakor jih srečujemo danzadnem v ateljejih umetnikov. Mankalo ji je krepkega poudrtanja tistih markantnih potez v karakterjih zavoženih eksistenc. Slugo Andreja je igral g. **Gorjup.** Občinstvo je napolnilo dvorano do zadnjega kotička in razen nekaterih »bolnikov«, ki so nam s kašljanjem »olajševali« razumevanje življenja na odru, je bilo vse prav. Le nekaj ne; namreč pri posameznikih! Gledališče je cerkev in oder — oltar! Pa ti stopi vanjo mož oblasten, morda tudi petičen in plaši tam s klobukom na glavi skozi tri dejanja kakor plašilo na polju. Revež ti, ki stoliš za njim in te je Bog ustvaril »pet pedi« visokega! Odkrijmo se tedaj, a če smo plešasti, omislimo si vsaj použno kapico, ki naj nas obvaruje vseh nesrč .. —c.

Telovadno društvo „Sokol" v Trstu sklicuje sestanek vseh telovadcev, telovadk, članov in prijateljev Sokola, ki se vrši v sredo, dne 20 t. m. ob 6 zvečer v društvenih prostorih. Ker se je treba pomeniti zelo važne stvari, prosi za polnoštevilno udeležbo odbor.

Rodoljuje naših jugoslovanskih mornarjev. Jugoslovanski mornarji na vojni ladji »Stefanija« se podali sijajen izgled, kako treba razumevati svojo dolžnost do nove naše ujedinjene domovine. Svoj gospodarski prihranek v znesku K 6066'10, ki naj bi ga moštvo razdelilo med seboj, so prepustili »Narodnemu Svetu«. »Hrvatski List« pripomnja: Ko je nastal kritičen čas, ko se ima odločiti usoda domovine, mora vsak sin domovine, staviti na stran druge skrbi in usoda domovine mu bodi glavna skrb. Vse svoje umne sile, vso svojo spretnost mora vsak posamezni zastaviti v povzdigo in proslavo imena narodnega. Drugi, ki morejo to, naj doprinesejo svojo žrtev v materijalu — v denarju. Ta pričakovani in odločilni trenotek je nastal sedaj za osvobojenje Jugoslovanov in ujedinjenje v eno neodvisno državo. Mi preživljamo ta trenotek. Mi smo soudeležniki na tej velki dobi. In dolgo in dolgo kasneje, po stoletjih in stoletjih bodo pozneja pokolenja kakor mi danes pripovedujemo o pradedih, ki so poginili na Kosovem polju, pripovedovali tudi o tistih, ki so dobrovoljno in sramotno pozvali za svojega kralja madžarskega vojvodo. Ta pa bo naš spomin čim svetlejši, da bodo mogli potomci govoriti o nas samo lepo in da bo sodba potomcev dobra — moramo pokazati, kako umevamo veliki čas, ko se z velikimi škarjami kroji usoda sveta. Osvetlimo si obraz, da bodo mogli potomci govoriti o nas samo dobro.

Sokol pri Sv. Jakobu. V sredo zvečer ob 7 sestanek vseh članov, članic in bivših vojakov v dvorani „Del. kons. društva".

Šentjakobska podružnica CMD. V četrtek ob pol osmih odborova seja v društvenih prostorih Kjarbola Zg. 11.

Tobak za nosljanje. Tukajšnje finančno nadzorstvo javlja: V sredo, 20. t. m., se bo oddajal tobak za nosljanje „radica" v odmerkih po 10 dkg v naslednjih tobakarnah: Barriera vecchia 38, Beccherie 9, Belvedere 57, Commerciale 14, S. Giovanni 2, Lazzaretto vecchio 44, Felice Venezian 22, Media 41, Sette fontane 14. Za nakup tega tobaka niso potrebne izkaznice. Pravico do nakupa imajo samo odrastle osebe. Vsak ima pravico do enega odmerka.

Poverjeništvo Narodne vlade SHS v Ljubljani za promet potrebuje nujno več šoferjev in poziva jugoslovanske šoferje, da se prijavijo naravnost pri imenovanem poverjeništvu.

Slovensko gledališče. V četrtek, 21. t. m., se ponovi predvčerajšnjim pred razprodano hišo uprizorjena nad vse uspela komedija „Vrag". Začetek ob pol osmih. Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni v „Nar. Domu". — Nocoj ob pol osmih se vrši bralna vaja za veseloigro „Morala". Poleg poklicnih igralcev in angažiranih diletantov bodo zaposleni v tej veseloigri, ki ima zelo veliko osobja tudi še drugi. Pozivljam torej dramatično šolo in vabim vse one gdčne in gg. diletante, ki želo nastopiti, da se zbero nocoj točno ob pol osmih v gled. dvorani „Narodnega Doma". — Ravnatelj.

Mestna zastavljalnica. Danes, v torek, se bodo dopoldne prodajale na javni dražbi dragocenosti, zastavljene meseca junija l. 1918. na zastavne listke serije 143 in sicer od št. 35.801 do št. 38.806; popoldne pa razni nedragoceni predmeti, zastavljeni meseca junija leta 1918. na zastavne listke serije 143 in sicer od št. 54.001 do 55.100.

Izgubil se je zlat pristan z monogramom R. O. in sicer od ul. Boccaccio do rojanske tramvajske postaje. Pošteni najditelj naj ga proti nagradi v denarju ali živilih prinese v prodajalnico v ul. Boccaccio št. 6.

Darovi.

— Za »Narodni Svet« v Ljubljani so darovali na botrinjah pri krstu Miroslave Ključar na Opčinah: Lovrenc Ključar K 10, in boter Lovrenc Sosič K 5, botra Katarina Šan K 4 in Marija Sosič K 4.

— Sokol v Mavhinjah daruje za Narodni Svet v Trstu K 10'—.

MALI OGLASI

Hišica v mestu ali okolici za kron 6.000—10.000 se kupi. Ponudbe, natančne na ins. odd. Edinosti pod „Hišica". Posredovalce ne sprejmem. 3018 c

Urar sprejema vsakovrstna popravila ur. Ulica Manzoni 17, vr. 2. 3046

Modistka izdeluje moderne in elegantne klobuke, ima tudi pripravljene po zelo znižanih cenah. Barriera 15, II. 3048

Iščem mlado služkinj. Ul. Acque 17, II. Baschiera. Govoriti mora tudi italijansko. 3049

Izgubila se je črna denarnica z denarjem in plačilno polo za begunsko podporo na ime Marjete Birjak in več važnih listin. Pošteni najditelj naj jo prinese proti nagradi v Rojan št. 6, II. Birjak. 3050

Iščem službe velč slovenskega in nemškega jezika, izven mesta. Ponudbe na ins. odd. Edinosti pod „Mladenič". 3031

Magazinar, skladiščnik, velč slovenskega, nemškega in italijanskega jezika išče službe eventualno tudi za KORESPONDENTA. Ponudbe pod „Magaziner" na ins. odd. Edinosti. 3036

4 m blaga za zimsko obleko prodam ali zamenjam. Ul. P. Diacono 4, pritličje. 3051

Štedilnike, nove, velike in majhne, železne predmete in razno pohištvo se dobi po nizkih cenah v ul. Carducci št. 43, Visnovlje. 3015

Vdovec, 42 let star, želi znanja v svrho ženitve s 32—40 letno vdovo ali gospico, pridno gospodinjo, Slovenko. Ponudbe na ins. odd. Edinosti pod naslovom „Resnost". 3043

Sadike bele po K 2 q in črne po K 3 q ter artičokov imam na prodaj v veliki množini po zmernih cenah. — Ante Aljinović, Trst, Brandežija (Sv. Ivan) št. 942. 2780

Klavir koncertni, v popolnem redu, močan glas, se proda za 1250 kron. Barriera 27, II. Polletine. 3047 b

Prodam enovprežni voz in 4 molzne koze. Rojan, Molini 731 Hvala. 3022

Damski kožuh črn, moderna ter muf, popolnoma nov, se proda ali zamenja. Ul. Guardia 15 a. Bregantič. 3033

Zobozdravnik dr. J. Čermák
v Trstu, ul. delle Poste vecchie 12 (vogal ul. Poste
Izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranje. Umetni zobje

Varietà GAMBRINUS Kabaret
vsak večer
velika varietna predstava
Vstopnina K 1.

Izborno belo istrsko vino
se dobi v vsaki množini pri Rudolfu Malalanu na Opčinah štev. 386.

Dr. Josip Volavšek
specijalist za notranje in pljučne bolezni ordinira
v Trstu Piazza Oberma 1, od 10-12 dop. in od 2½-3½ pop

Dr. Mraček
zobozdravnik, Trst, Corso 24, I n. Od 9-12 dop. in od 3-6 pop. Brezbolestno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje.

Zlato, srebro in dragulje
kupuje po najvišjih cenah dobroznana urarna in zlatarna A. POVH v Trstu Trg Stare mitnice (Barriera vecchia 3)

†

S tužnim srcem naznanjamo sorodnikom in prijateljem, da je naša ljubljena soproga in mati

Milka Stiplovšek roj. Bradetić

danes, 17. t. m., mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage pokojnice se bo vršil v torek, 19. t. m., ob 3 pop. iz hiše žalosti Sv. Greta 173 na barkovljansko pokopališče.

TRST, 17. novembra 1918.

Simon, soprog. — Franjo in Pepi, sinova.

Kraste,

lišaj, srbež in druge kožne bolezni odpravi hitro in gotovo domače mazilo **Paratol.** Ne umaže, nima duha, se more tudi čez dan rabiti. Veliku posoda K 5, rodbinski lonček K 9. Nadalje prašek: PARATOL za varstvo občutljive kože, ena škatlja K 3. Dobi se oboje ako se pošlje naprej denar, ali po povzetju. Naslov:

Paratol-Werke, lekarnar Ulmer, Budimpešta VII Rózsa utca 21.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio 5 (Lastno poslopje). Trst.

Delniška glavnica K 30,000.000. Rezerva K 8 milijonov. Filijalke: Dunaj Tegethofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.

Ekspozitura v Kranju.

Vloge na knjižice 3½% od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru. Akreditivni čeki in nakaznice na vsa tu in inozemska tržišča. Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete delnice, srečke, valute devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. Safe deposits promese. Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd brezplačno. Stavbni kredit, rembours kredit Borzna naročila. Inkaso. Menjalnica. Eskomt menic. Telefoni: 1463, 1793 in 2676. Uradne ure: od 9 do 1 popoldne. Br-